

Til Miljøstyrelsen

Att: Mikkel Sejersen (misej@mim.dk) og Vibeke Jørgensen (vibej@mim.dk)

30. juni 2022

Vedr. høring af EU-Kommissionens forslag til forordning om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler (Deres Ref. HEHJO/MISEJ) journalnummer 2022-7496

Danmarks Jægerforbund, Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife-Danmark og Danmarks Biavlerforening (herefter 'foreningerne') har med tak modtaget ovennævnte forordningsforslag i dansk høring. Vi har valgt at afgive et fælles høringssvar, da vi har lokaliseret sammenfaldende interesser med hver vores tilgange (markvildtet, agerlandsfuglene og bestøverne), men med en væsentlig, overordnet fællesnævner, nemlig hensynet til marknaturen og biodiversiteten her såvel som i tilgrænsende naturområder.

Som der lægges op til i styrelsens høringsbrev, har vi i denne omgang alene forholdt os til overordnede temaer i forordningen, idet vi som anbefalet påtænker at fremsende et mere detaljeret høringssvar i anden høringsrunde (med udløb 8. august 2022).

Generelle betragtninger

Foreningerne hilser det først og fremmest særdeles velkomment, at reguleringen nu foreslås at skulle skifte status fra direktiv til forordning (med direkte retskraft i alle medlemslande). Effekten - og medlemslandenes efterlevelse - af intentionerne i det nuværende direktiv (2009/128/EF) har – formentlig af frygt for konkurrenceforvridning landene imellem - således været til at overse (se eksempler herpå i det følgende), og det vil en generelt, bindende forordning forhåbentlig gøre op med.

Regeringen opfordres derfor til at støtte op om dette skifte i retsgrundlag.

Halvering af pesticidbelastning og af de mest belastende pesticider i 2030 (kap. II)

Foreningerne hilser ligeledes det nye, bindende mål om halvering i 2030 af såvel den samlede pesticidbelastning som anvendelsen af de mest belastende pesticider velkommen, herunder den obligatoriske indarbejdelse af målene i en national handlingsplan for reduktion (kap. III). Beregningsmåden for belastningen virker dog primitiv i f.t. den i Danmark anvendte, og opdelingen af pesticidernes farlighed i blot fire kategorier kan give et utilsigtet incitament for landbrugerne til at lægge sig i den øvre ende af kategorierne. Det vil ikke kunne ses på den målte performance – men i høj grad på miljøeffekten og dermed effekten på biodiversiteten.

Regeringen opfordres derfor her til at støtte op om målsætningerne, men samtidig opfordre til, at Kommissionen skeler til den danske model for beregning af belastningen. Det vil måske tilmed kunne overflødiggøre opdeling på to forskellige mål (?)

Bindene IPM-mål og løbende rapportering (kap. IV)

Foreningerne hilser velkomment, at der nu foreslås mere bindende mål for IPM (herunder også *crop-specific rules*) og krav om løbende rapportering og opsamling af anvendelsen i et tilgængeligt, elektronisk register. Ikke mindst sidstnævnte vil give langt større mulighed for at udveksle viden om, hvad der overhovedet tages i anvendelse, og dermed på sigt mulighed for at undersøge, hvad der virker mest effektivt, og hvor der kan være udviklingspotentialer. Lige præcis IPM-tiltagenes stedmoderlige behandling og efterlevelse efter det hidtidige direktivs bestemmelser er et godt eksempel på, hvor ringe effekten bliver, når kravene – herunder rapporteringskravene – ikke er obligatoriske. Den danske implementering er ingen undtagelse, hvor der jo *de facto* ikke eksisterer et egentligt indberetningskrav, og hvor ingen i dag kan

få overblik over, hvilke tiltag der gøres, og hvad effekterne konkret er. Kun den enkelte landbruger kan se, hvad denne har indberettet.

Regeringen opfordres derfor til at støtte op om vedtagelse af bindende mål – og rapporteringskrav - for IPM, ligesom foreningerne opfordrer regeringen til at skabe lydhørhed for større synergi mellem IPM-kravene og den nye forordning om naturgenopretning, som Kommissionen har fremlagt samtidig med denne forordning, og andre tiltag på området (se nærmere herfor i det afsluttende afsnit).

Forpligtelser for professionelle brugere og rådgivere i forbindelse med integreret skadedyrsbekæmpelse (Artikel 13)

Foreningerne finder det øgede fokus på forpligtelser overfor professionelle brugere og rådgivere vigtig. Vi skal i den forbindelse opfordre til, at forpligtelserne også i højere grad omfatter skånsom udbringning.

Andre lande i EU har allerede indført skærpede regler om udbringning af pesticider i dagtimerne. Således bør fokus på, at der generelt ikke sprøjtes i afgrøder mens de blomstrer eller alternativt kun om natten, for derved at forebygge eksponering af bier og andre bestøvere.

Regeringen opfordres til at undersøge praksis for dette i andre lande med henblik på at inddrage erfaringerne i processen.

Forbud mod anvendelse af pesticider i sensitive områder, herunder habitat- og fuglebeskyttelsesområder, Natura2000-områder og områder med rødlistede bestøvere (Artikel 18)

Foreningerne hilser i den grad velkomment, at forordningsforslaget nu statuerer et egentligt forbud mod anvendelse af pesticider i sensitive områder, herunder habitat- og fuglebeskyttelsesområder, Natura2000-områder og områder med rødlistede bestøvere.

Netop manglende efterlevelse hos medlemslandene af det nugældende forbud står som endnu et lysende eksempel på manglende gennemførelse, når der ikke eksisterer et bindende forordningskrav. Det nugældende direktiv bestemmer således i Artikel 12, at medlemslandene skal sikre, at ”brug af pesticider nedbringes til et minimum eller forbydes i [...] specifikke områder” (herunder udpegede områder efter habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne). Det har som bekendt ikke haft nogen effekt overhovedet i Danmark og formentlig ej heller i noget andet EU-land.

Det er derfor glædeligt, at nævnte områder med forordningsforslaget nu får et reelt indhold, og ikke blot forbliver streger på et kort.

Regeringen opfordres derfor til i den grad at støtte denne del af forslaget.

Dog forekommer den foreslåede beskyttelseszone omkring sensitive områder på blot 3 meter helt utilstrækkelig for sensitive områder – især da når henses til, at der i Danmark regnes med sikkerhedsafstande på 30 meter, når der ikke anvendes afdriftsreducerende udstyr¹.

¹ Se herfor Miljøstyrelsen (2020) *Brug af afdriftsreducerende udstyr ved sprøjtning med plantebeskyttelsesmidler*. Vejledning nr. 46. juli 2020, Version 2.4 [Rapport \(mst.dk\)](#)

Den tilståede adgang for de enkelte medlemslande (i forslaget Artikel 18.2) til at udvide disse zoner, er – som det er dokumenteret gennem den hidtidige praksis – utilstrækkelig, og bør erstattes af større, obligatoriske bufferzoner for habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Den adgang, som forslaget giver til bekæmpelse af karantæneskadegørere inden for forbudszonerne, sikre jordbruget mod trusler fra den kant, og vil derfor ikke kunne bruges som argument imod en udvidelse.

Særligt vedrørende synergier mellem IPM-initiativ om økologisk infrastruktur, naturgenopretningsforordningens krav om forbedret biodiversitetsperformance i agro-økosystemer, CAP-reformens GLM8-krav og Biodiversitets-Eco-schemes samt Biodiversitetsstrategiens målsætning om 10% habitatrige ikke-produktive arealer i agerlandet.

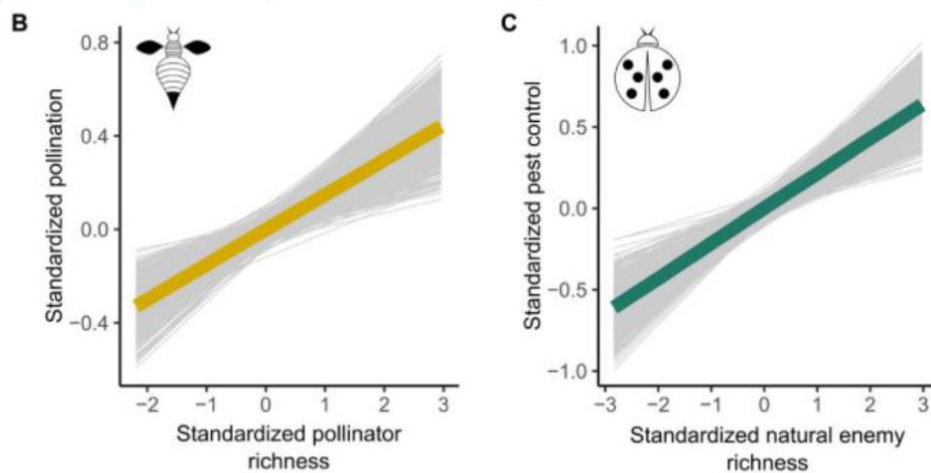
Foreningerne er som anført ovenfor stærkt optaget af, at IPM bringes til at fungere i praksis, idet det er vores fælles opfattelse, at den landbrugsmæssige dyrkning i videst muligt omfang bør bygge på økosystemtjenester frem for høj-input af energi og kemiske hjælpestoffer.

I den forbindelse hæfter vi os især ved det videreførte, men formentlig aldrig rigtigt anvendte (vi – og ingen andre – aner det jo faktisk (!)) IPM-tiltag, der angår beskyttelse og fremme af vigtige nytteorganismer eller brug af økologiske infrastrukturer såvel inden som uden for produktionsarealerne (Artikel 13.2, 6. pind), som jo skal tages i anvendelse *før* en professionel bruger kan gribe til sprøjten.

Her ser foreningerne en helt klar mulighed for synergier mellem denne forordnings IPM-krav, Kommissionens forslag til forordning om naturgenopretning (især Artikel 8 & 9), CAP'ens GLM8-krav og Eco-schemes for biodiversitet og endelig Biodiversitetsstrategiens målsætning om minimum 10 % habitatrige ikke-produktive arealer i agerlandet.

Som det burde fremgå med al ønskelig tydelighed af *impact assessment*-bilaget vedr. økosystemer (*Annex VI, Analysis by ecosystem*) til forslaget om forordning for naturgenopretning, er der meget store gevinster for såvel dyrkningen som landbrugslandets naturindhold forbundet med sikring af habitatrige ikke-produktive elementer i landbrugslandskabet, herunder såvel hvad angår bestøvning som naturlig skadedyrskontrol (figur IV-9 (B), p. 394, indsat nedenfor, viser eksempelvis sammenhængen mellem bestøvning og skadedyrskontrol i f.t. rigdommen af hhv. bestøvere og rovinsekter m.v., som igen er afhængige af egnede levesteder i alle deres livscykler)

Figure IV-9 (B) Global effect of pollinator richness on pollination (n = 821 fields of 52 studies). (C) Global effect of natural enemy richness on pest control (n = 654 fields of 37 studies).

Der er – ud over den i bilaget citerede litteratur – derudover righoldig, videnskabelig evidens for, at et højt naturindhold fremmer udbytterne. Som helt oplagte eksempler inden for 'vores' verden eksempelvis Catarino *et al.* 2019², som dokumenterer, hvordan sikring af øget bestøvning har langt større effekt på høstudbyttet i raps end brugen af pesticider, og Pywell *et al.* 2015³, som dokumenterer, hvorledes udtag af 3-5% af den dårligste jord til ikke-produktive niches øger de samlede høstudbytter.

Det forekommer derfor stærkt kontraproduktivt, når anvendelse af pesticider generelt reducerer landskabets indhold af bestøvere og organismer, der holder skadegørere i skak, og derved igangsætter en negativ, nedadgående spiral, der fordrer yderligere brug af pesticider og hjælpepestoffer med endnu færre bestøvere og nytteorganismer til følge.

Forordningsforslaget synes at være et godt bud på et springbræt til at vende denne spiral, og regeringen opfordres derfor til at støtte op om forordningen og ikke mindst at advokere for større synergi mellem denne og forordningen om naturgenopretning, CAP'ens GLM8 og biodiversitets-eco-schemes og Biodiversitetsstrategien.

Efter foreningernes opfattelse vil det kunne føre til opbygning af mere resiliente landskaber med robusthed også overfor klimaforandringer, herunder med mulighed for den nødvendige migration af organismer i takt med klimaforandringerne, og derigennem også bedre mulighed for at understøtte artsrigdommen i større, sammenhængende naturområder, der uanset størrelse altid vil komme til at ligge som mere eller mindre isolerede øer i det forvaltede landskab.

Som nævnt agter vi at vende tilbage med yderligere, mere detaljerede bemærkninger i f.m. anden høringsrunde.

Med venlig hilsen

Egon Østergaard

Dansk Ornitologisk Forening/
Birdlife-Danmark

Arne T. Henriksen

Danmarks Biavlerforening

Claus Lind Christensen

Danmarks Jægerforbund

² Catarino R, Bretagnolle V, Perrot T, Vialoux F, Gaba S. 2019 Bee pollination outperforms pesticides for oilseed crop production and profitability. *Proc. R. Soc. B* 286: 20191550. <http://dx.doi.org/10.1098/rspb.2019.1550>

³ Pywell, R.E., Heard, M.S., Woodcock, B.A. *et al.* (2015). Wildlife-friendly farming increases crop yield: evidence for ecological intensification. *Proc. R. Soc. B* 282, 20151740.